

Ngày 28/8/1945: Tổng khởi nghĩa thành công trên cả nước

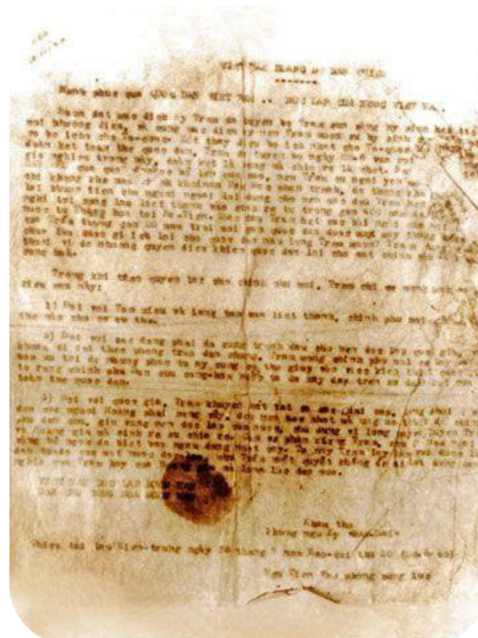
08:24 28/08/2025

Tại Huế, buổi chiều, nhân dân Huế đón Phái đoàn của Chính phủ lâm thời do Trần Huy Liệu làm Trưởng đoàn vào Huế để chứng kiến Bảo Đại thoái vị và thu ấn kiếm của vị vua cuối cùng ở Việt Nam.

Tại Hà Tiên, buổi sáng, dưới sự lãnh đạo của Quận ủy Châu Thành, lực lượng quần chúng với gậy gộc, giáo mác, tầm vông vót nhọn từ các nơi: Hòn Chông, Ba Hòa, Dương Hoàn, Thuận Yên, Lộ Trĩ... kéo về thị xã Hà Tiên, phối hợp với lực lượng tại chỗ giành chính quyền.

Lực lượng khởi nghĩa chiếm xong các vị trí của chính quyền địch, lực lượng khởi nghĩa diễu hành thị uy dọc các đường phố rồi kéo về sân quần vợt thị xã tổ chức cuộc mít-tinh.

Chiếu thoái vị của Vua Bảo Đại, ngày 28/8/1945. (Ảnh chụp hiện vật tại Bảo tàng Lịch sử quốc gia)

Trước 3.500 quần chúng, đại diện của Ủy ban Khởi nghĩa tỉnh tuyên bố xóa bỏ chính quyền tay sai của Nhật, lập chính quyền cách mạng của nhân dân. Sau khi khởi nghĩa giành chính quyền ở tỉnh lỵ, các địa phương khác cũng nổi dậy lật đổ chính quyền địch. Riêng Phú Quốc, vì ở xa đất liền nên khởi nghĩa muộn hơn.

Tại Đồng Nai Thượng, do chưa xây dựng được lực lượng cách mạng nên cuộc khởi nghĩa giành chính quyền ở đây được thực hiện nhờ sự giúp đỡ tích cực của Lâm Viên. Sau khi khởi nghĩa giành chính quyền thắng lợi (23/8), Ủy ban nhân dân cách mạng Lâm Viên phát hiện chính quyền Đồng Nai Thượng do Cao Minh Hiệu làm Chủ tịch thực chất chưa phải là chính quyền cách mạng nên cử 100 cán bộ và quần chúng ở thành phố Đà Lạt, đi trên ba xe cấm cờ Việt Minh xuống Di Linh, hỗ trợ cho nhân dân ở đây giành chính quyền. Dọc đường, đoàn được các đoàn biểu tình ở Đơn Dương, La Ba nhập vào.

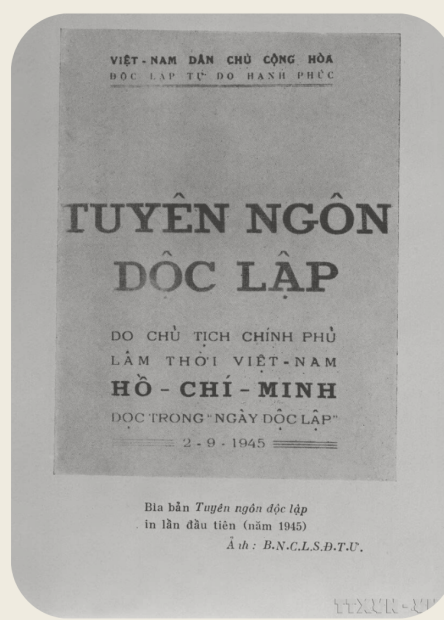
Ngày 28/8/1945, đoàn Giải phóng quân ở Việt Bắc về duyệt binh ở Quảng trường Nhà hát Lớn Hà Nội. (Ảnh: Nguyễn Bá Khoản/TTXVN)

Đến Di Linh, đoàn tranh thủ ý kiến của anh em trí thức, công chức người Kinh và người Thượng trong tỉnh, vận động và được anh em hoan nghênh, ủng hộ. Trong khi đó, các đoàn biểu tình mới đến họp với đông đảo nhân dân Kinh, Thượng ở Di Linh, bao vây dinh tỉnh trưởng, đòi Cao Minh Hiệu trả lại chính quyền cho nhân dân. Khiếp sợ trước sức mạnh của quần chúng, Cao Minh Hiệu phải từ chức, đồng ý trao lại chính quyền.

Chiều ngày 28/8, hàng nghìn người thuộc các dân tộc Kinh, Thượng họp mít-tinh ở sân vận động Di Linh, nghe thông báo về tình hình khởi nghĩa trong cả nước chính phủ cộng hoà dân chủ đã ra đời.

Tại đây, Ủy ban nhân dân cách mạng lâm thời tỉnh Đồng Nai Thượng ra mắt nhân dân. Cùng ngày, Ủy ban nhân dân cách mạng lâm thời cử người đi tiếp quản đồn bảo an, các cơ quan của chính quyền địch.

*Tuyên ngôn Độc lập
- bản “khai sinh” nhà nước dân
chủ nhân dân đầu tiên ở Đông
Nam Á được Chủ tịch Hồ Chí
Minh khởi thảo tại ngôi nhà của
nhà tư sản dân tộc Trịnh Văn Bô
(48 Hàng Ngang, Hà Nội) vào
đêm 28/8/1945.*

Ảnh: Tư liệu TTXVN

Cuộc khởi nghĩa nhanh chóng, kịp thời và không đổ máu ở hai tỉnh Hà Tiên và Đồng Nai Thượng vào ngày này đã đánh dấu sự thắng lợi của Tổng khởi nghĩa trên phạm vi cả nước.

Tại Hà Nội, từ nơi ở là ngôi nhà số 48, phố Hàng Ngang (Hà Nội), Chủ tịch Hồ Chí Minh hằng ngày đến làm việc tại nhà số 12, phố Ngô Quyền-trụ sở của Chính phủ lâm thời. Người dành phần lớn thời gian soạn thảo bản Tuyên ngôn Độc lập.

Từ nơi ở là ngôi nhà số 48, phố Hàng Ngang (Hà Nội), Chủ tịch Hồ Chí Minh hằng ngày đến làm việc tại nhà số 12, phố Ngô Quyền-trụ sở của Chính phủ lâm thời. Người dành phần lớn thời gian soạn thảo bản Tuyên ngôn Độc lập.

Theo báo Nhân Dân